

Qadın iradəəsi

◆ Zəriflərin dünyası

Zərəfət dünyasının incisi qadın...

Saflığın, məsuliyyətin təəcəssümü...

Yoxdan var eyləyən, dünyanı sonsuzlaşdırın...

Bəzən dünyanın xoşbəxti, bəzən isə çiynlərinin yükü dağlardan ağır qadın...

Yaradan qadınları elə əzmkar, iradəli xalq edib ki, onların bu dünyada bacarmayacaqları, öhdəsindən gələ bilməyəcəkləri heç bir iş yoxdur. Yeri gələndə məsuliyyətli vəzifənin daşıyıcısı, yeri gələndə əlinə silah alıb torpaqların müdafiəçisi, bəzən sülh carçısı, zərif toxunuşu ilə dünyanı gözəlləşdirən simvol olurlar...

O da yüksək vəzifə sahibidir, həm də pətiyadır, anadır, nənədir...

Ömür yolundan danışıqca fikirlərinin istiqaməti elə hey dönüb, dolayıb Şuşanın üzünə qayıdır...

Elə xoşbəxt anlarına kölgə salan acı xatirələr də, üreyindən süzlüldü dodaqlarında qubara çevrilən duyğuları da, gözəlində sələ çevrilən göz yaşları da Şuşa ilə bağlıdır...

Qəmil xatirələrini çoxdan kökdən düşmüş pianosunun yaralı notlarında çirpənən və heç vaxt çalınmamış Şuşa həsrətli bir musiqi müşayiət edir...

...Bu gün bütün dünyada gedən proseslər göstərir ki, Azərbaycan qadını öz ölkəsinin əmin-amanlığı, sabitliyi, övladlarının səadətli, xoşbəxtliyi naminə dövlətimizin yürüdüüyü daxili və xarici siyasətə yüksək dəyər verir. Azərbaycanın ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında da qadınların rolu durmadan artır. Ölkəmizdə elə bir sahə yoxdur ki, orada qadınlar çalışmasın. Onlar öz vətəndaş mövqeyini əmək fəaliyyətlərini uğurla davam etdirməkdə görürlər. Bir sözle, Azərbaycan qadınları tükenməz enerjisi ilə doğma ailələrində ömürlərinin şərafətli sahifələrini yaşamağa bərabər, idarətə fəaliyyətlərində də böyük fədakarlıq göstərirlər.

Bələ fədakar qadınlardan biri Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İradə Gülməmmədova "Zəriflərin dünyası"ndadır...

...Bu ömür yolunun uşaqlığı, təhsili, analı-atalı olan dünyasının ən gözəl zamanları, müdrik el ağsaqqalı mötəbər babasının, şəhərin təhsil sistemində sanbalı izi, adı olan xalasının, qohum-əqrəbəsinin əhatəsində başladı. Dünya şəhərləri içində Romanya, Vyanaya tay tutulan şəhərin mədəni səviyyəsi onun qanına, canına, ədəb-ərkanına hopdu. Fəxr etdi ki, Şərqin ilk konservatoriyası Şuşada, öyündü ki, Üzeyirin vətənidir. Eşitdi ki, muğalları çağlayan səsi bu illərdən başlayır. Qürur duydu ki, 200 nəfərdən çox ədib, bəstəkar, rəssam, heykəltəraş, şair, dramaturq, elm xadiminin vətənidir. Öyündü ki, ilk dəfə fransız dilini, rus dili məktəblərdə 1830-cu ildən tədris edilir.

Məktəb həyatını uğurlu saydı, musiqi təhsili aldı, poeziya və musiqi bayramlarında böyük şəxsiyyətlər gördü, şuşalıları lazımı və gərəklili insan kimi yetişdi. Onun ilk qonçəli dünyası zəriflik yollarında pöhrələndi, çiçəkləndi.

Şuşanın hər bir ailəsində elmə, təhsilə, mədəniyyətlə bağlı insanlar çoxdur. İradə xanımın qayda-qanunlu ata, anası Zümrüd müəlliminin siqallı, nəvələri ailə təbiiyyəti ailenin hər bir üzvü kimi, onun da uğurlarına hesablandı.

Düğünlər boyu-başca cətdığı doğma Şuşa haqqında danışıqda kövrək hislər yaşayır İradə xanım. Elə söhbətə də Şuşa ağrısı ilə başlayır...

"Şuşa ilə bağlı bütün xatirələrim kövrəkdir..."

Şuşa şəhəri Azərbaycanımızın, doğma Qarabağımızın cənnət güşələrindən biridir. Bu torpaqda, bu yurdta doğulan hər bir insanın vətən sevgisi, yurd həsrəti, torpağa bağlılığı kövrək hislərlə yaşanır indi. Şuşalı olmağım həmişə fəxr etmişəm. İki övladım, üç

İradə Gülməmmədova

İradə Gülməmmədova 30 sentyabr 1962-ci ildə Şuşa şəhərində anadan olub. 1979-cu ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra N.Narimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda pediatriya ixtisası üzrə təhsil alıb.

1986-cı ildə Bakı şəhər 6 sayılı uşaq xəstəxanasında pediatr-inter-na olaraq çalışıb. İradə Gülməmmədova 1986-cı ildən 1995-ci ilə qədər Balakən rayon xəstəxanasında pediatr-neonotoloq işləyib. Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür.

1995-2006-cı illərdə Abşeron rayon uşaq poliklinikasının baş həkimi olan İradə Gülməmmədova 2006-2014-cü illərdə Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, 2014-2015-ci illərdə isə birinci müavin vəzifələrində çalışıb. 2015-ci ildən Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Abşeron rayonunun icra başçısı vəzifəsinə təyin edilib.

Ailəlidir, iki övladı, üç nəvəsi var.

"Ailəməzdə ciddi və nizamlı tərbiyə üsulu var idi..."

Ailədə beş bacı-qardaş idik. Valideylerimiz təhsilimizlə daim maraqlıydılar. Hətta derslərimizdən "4" qiyməti alanda o qədar danlanardı ki, qorxudan evə getmək istəmərdik. Ona görə də çalışırırdı ki, bütün fənlərdən "5" ala. Orta məktəbi bitirərkən bədən tərbiyəsi fənlərindən "4" aldığım üçün qızıl medal ala bilmədim. Hələ şagird ikən ümumrespublika kimya-biologiya olimpiadasında biologiya fənni üzrə birinci yeri tutmuşdum. Bizim tərbiyəmizlə bağlı evimizdə ciddi nizam-intizam hökm sürürdü. Hər günün öz proqramı var idi. İstediyim vaxt qohum-qonşu evinə gedə bilməzdik. Hər həftənin beşinci günü bizi kinoteatr aparardılar. Kitabxanadan kitab götürüb oxumağımız ən sevimli məşğuliyyətimiz idi.

Şuşanı Cənubi Qafqaz konservatoriyası adlandırırıldı. Bu işə əbas yere deyildi. Şuşada elə bir adət-ənənə formalaşmışdı ki, hər evdən bir nəfər də olsa musiqi təhsili almalı idi. Mən də bu ənənəyə sadiq qalaraq 7 il musiqi məktəbində piano dərsi aldım. Özüm kiçik əsərlər belə yazırdım. Hətta bir əsərimə görə mükafat olaraq Osman Sarıvəlinin kitabını vermişdilər. Bu, mənim aidiyim ə dəyərli hədiyyə kimi xatirəmdən və qəlbimdə daim yaşayır. Şuşada olarkən zəngin kitab fondum var idi ki, eksperiyyətləri də dünya ölkələrindən gətirmişdik. Kitabların çoxu simfonik əsərlərə bağlı idi. Valideylerimiz çox istəyirdi ki, musiqi təhsili alım, konservatoriyaya qəbul olunum. O vaxt böyük bacım Tibb İnstitutunda oxuyurdu, həmin ərəfədə mən də fikrimi dəyişdim. İstedim ki, bacım kimi həkim olum. Beləcə, səndələri Tibb İnstitutuna verdim və pediatriya fakültəsinə qəbul olundum.

"Düşünmədən yənə onu seçərdim..."

Tibb İnstitutunu əla qiymətlərlə bitirib internatürada 6 nömrəli Uşaq Xəstəxanasında həkim kimi fəaliyyətə başladım. Elə həmin dövrdə də ailə həyatı qurdum. Həyat yoldaşım ilə birlikdə oxuyurdum. İlk tanışlığımız da elə tələbəlik illərindən başladı. Ailə qurduq. Çox gözəl ailəm var. Heç peşman olmadım və bugünkü ailə həyatımdan çox razıyam. Bəlkə sual versəydiniz ki, yenicən gənc olsaydınız, yenə həmin şəxsi seçərdinizmi? Düşünmədən deyərdim ki, bəli, seçərdim. Hər ikimiz həkimlik, həyata baxışlarımız üst-üstə düşür, bir-birimizi baxışlarımızdan çox gözəl anırıyırıq. Yoldaşım əslən gürcüstanlıdır. Toyumuz Şuşada olmuşdu və mən oradan Gürcüstanla gələn köçmüşdü. 10-15 gün orada qaldıqdan sonra təhsilimizlə bağlı yenidən Bakıya qayıtdıq. Internatüranı bitirdikdən sonra yoldaşım ilə bəy təyinatımızı Balakən rayonuna verdilər. Mən doğum evində neonotoloq, yoldaşım isə Balakən Tülbü kəndində məntəqənin baş həkimi və pediatr kimi fəaliyyətə başladı.

"Ən çətin zamanlarımda yoldaşım mənə dayaq oldu..."

İlk əmək fəaliyyətinə başladığım bir rayon kimi Balakən öz yeri var mənim üçün. 1986-cı ildə Balakənə gələrkən qızım bir aylıq körpə idi. İlk zamanlar çox çətin idi, heç kimi tanıyırdım, kirayədə olurdum. Heç analıq məzuniyyətinə də çıxmamışdım. Səhərlər qızımı şəkili bir dayənin yanına qoyur, özüm isə işi görərdim. Rayonda cəmi bir doğum evi var idi, neonotoloq da təkcə mən idim. O vaxtlar evdə doğulanların sayı çox olurdu. Elə həftələr, günlər olurdu ki, gecənin bir saatını yatırıdım, ya yox. O dövr hər şey çox çətin idi, müəyyən avadanlıqlar yox idi, şərait münasib deyildi. Xəstə uşaqlar, çətin doğuşlar çox olurdu. Təbib

ki, çətin doğuşla dünyaya göz açan uşaqlarda travmalar olurdu. Onların hamısına baxmaq, müalicə etmək böyük əmək və zəhmət tələb edirdi. Ona görə də bəzən evə belə gedə bilmirdim. Bütün bu çətinliklər zamanı yoldaşım mənə böyük dəstək olurdu. Uşağın bütün əziyyətlərini mənimlə birgə çəkirdi. Bir həkim kimi də savadlı idi. Bütün Balakəndə onu hamı yaxşı həkim kimi tanıyırdı. 10 ilə yaxın Balakəndə işlədim.

"Mənə etimad edilib, buradakı insanların müqəddəratı tapşırılıb..."

Balakənin qonaqpərvər insanları ilə çox doğmalışıydı. Orada özümü çoxlu dostlar qazanmışdıq, bugünə qədər də dostluğumuz davam edir. Amma ailəmə, bütün bacı-qardaşlarıma Bakıda yaşayırdı. 1995-ci ildə biz Bakıya köçdük. Həmin ildən Abşeron rayonundakı uşaq poliklinikasında baş həkim kimi fəaliyyətə başladım. Həyat yoldaşım hər sahədə mənə həmişə öz köməyini göstərmiş və heç bir zaman qadağalar qoymayıb.

Mənə Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının humanitar məsələlər üzrə müavini vəzifəsi təklif olundu yoldaşım əvvəl rədd etdi. Dedi ki, sənin üçün çətin olacaq, bərdən bacarmazsən. Müəyyən narazılıqlar olsa da, atam mənə dəstək oldu və idarəetmədə çalışın həkim üçün heç bir problem olmayacağı ilə bağlı yoldaşımı razı saldı.

Həyatımda ən böyük dəstəyi isə Prezident İlham Əliyevdən və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevdən görürəm. Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın həyatındakı çoxşəxli fəaliyyəti, xeyirxahlıq missiyası, mədəniyyətimizin bütün dünyada təbliği sahəsində gördüyü genişmiqyaslı işlər qadınlara əsl örnəkdir. Mehriban xanım Əliyevanın həyata keçirdiyi böyük missiya Azərbaycanda qadın hüquqlarının yüksək səviyyədə təmin edilməsinə sübutdur. Bir sözlə, bu gün qadınlar yararlanımlarıdır. Qadınlar diqqət və qayğıdan yararlanaraq yaxşı ana, nümünəvi həyat yoldaşı və ümumbəşəri ideallara sadiq layiqli vətəndaş olmaqlarıdır. "Öminəm ki, cəmiyyət qarşısında öz məsuliyyətini bütün dərəcələri ilə dərk edən Azərbaycan qadını bundan sonra da müstəqil respublikamızın tərəqqisinə böyük töhfələr verəcəkdir" deyə Prezident İlham Əliyev etimadını doğrultmaq üçün var qüvvəmlə çalışıram. Bu gün ən böyük və ən çətin rayon olan Abşeron rayonuna başlıq olmağım məsuliyyətim artırır və çalışırım ki, Prezidentin bu etimadını daim doğruldum.

Cənab Prezident hər dəfə rayona gələndə yeniliklərə maraqlanırlar. Görülən işlər haqqında dövlət başçısına məlumatlar verilir, tapşırıqlar vaxtında yerinə yetirilir. Cənab Prezident bu vəzifəni mənə etibar edib, Abşeronda yaşayan insanlara xidmət göstərməyi tapşırıb.

Yeganə qadın icra başçısı

İradə Gülməmmədova respublikamızda yeganə qadın icra başçısıdır. Onun işgüzarlığı, prinsipiallığı, hər bir məsələyə ədalətli münasibətli dövlət idarəetməsinə gətirilən çıxardı. Vəzifə salahiyətləri ilə onun zərif cəldi dünyası arasında görünən mərhəmət, insanlara kömək etmək, qayğı göstərmək kimi ali hislər birləşir. Bu səbəbdən ki, çoxlarının diqqəti və marağı Abşeron rayonuna yönəlib. Vəzifədə olan qadınlardan iki-çat diqqət və məsuliyyət gözlənilir.

Dünyaya dahilər, qəhrəmanlar bəxş edən qadınlar nəcib əməyi, zövqü və səliqəsi ilə daim misilsiz xidmətlər göstərirlər. Adı davranış qaydalarından tutmuş geyiminə, saçının quruluşuna qədər ən xırdı nüanslara belə ciddi şəkildə riayət etməlidir hər bir qadın. Rəhbər vəzifədə işləyən hər bir qadın öz geyimi, davranışı ilə hər kəsə nümunə olmalıdır. Abşeron rayonunun yarım milyonluq əhalisi var. Özü də ki, Abşeron - Novxanı, Goradil, Digah, Qobu, Hökməli kimi qədim kəndləri, tarixi ənənələri olan bir rayondur. Bu rayonda xalqımızın adət-ənənəsini özündə yaşadan nə qədər ağsaqqallara, ağbörçələrimiz var. Gərəkdir bu əhəlinin qarşısına elə çıxasan ki, onlar sənə hörmətlə yanaşırlar, rəğbət göstərsinlər. Onlarla ünsiyyətdə o qədər ehtiyatla davranmalısən ki, insanların qəlbini incidəcək heç bir hərəkətə yol verməyəsən. Şəhid ailələri ilə görüşəndə kədəri onlarla birgə yaşayırıq. Əlil, xəstə insanlara kömək etməyi vəzifə sahibi kimi yox, bir insan kimi borclu sayırıq. Köməksizə elə tutanda özümü rahat hiss edərəm.

İlk növbədə çalışıram ki, geyimin nümunəvi olsun. Bahalı paltarlar geyinmərim, adi geyimlər tikdirərəm, adi saç düzümü edirəm. Çalışıram ki, milli adət və ənənəmə uyğun davranış normalarına riayət edim. Məlik olduğumuz milli dəyərləri qorumaq bizim mənəvi borcumuzdur.

"İnsan yaşa olduqca daha kövrək olur..."

İşimlə ailəm arasında daim bir tarazlıq yaratmağa çalışıram ki, heç birində problem yaşanmasın. Övladın tərbiyyəsində əsas məsuliyyət ananın çiynindədir. Bu səbəbdən də onların təlim-tərbiyyəsi, təhsili ilə daim yaxından məşğul oluram. Bacardığım qədər valideyn iclaslarına özüm gedirəm. Övladlarla yoldaşım arasında daim vasitəçi rolunu oynayıram. Hətta oğlum atadır, iki övladı var, yənə də vasitəçilik mənə aiddir.

Uç nəvəm var. Nəvələrimin təhsilində diqqət yetirməyə vaxt tapıram, hər gün

dərsləri ilə maraqlanıram. Qız nəvəm Ayla məni məktəblərindəki tədbirə dəvət edir, nə vaxtsa gedəcəyəm söz vermişəm...

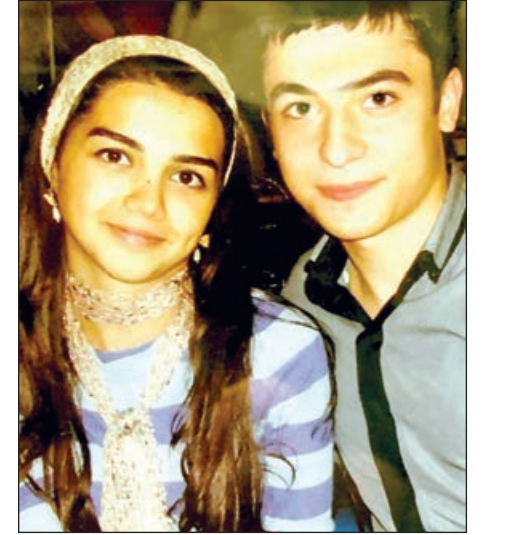
Bir övlad kimi öz mənəvi borcumu da yaxşı başa düşürəm. Hər gün ağsaqqal atama zəng edirəm, vaxt tapıb həftədə bir dəfə də olsa baş çəkirim. Atam bu gün də mənim məsləhət verənimdir. Atam bütün övladları ilə ünsiyyət saxlamağı çox istəyir. İnsan yaşlaşdıqca daha kövrək olur. Bəlkə də doğma Şuşamızı işğal altında olmasaydı, atam bu qədər kövrək olmazdı. Əzizlərimizin qəbrini ziyarət edə bilməməyimiz hər birimizin ən ağrılı yeridir. Qəbir üstünə gedəndə sanki insan yüngülləşir, təskinlik tapır. Bu gün atam belə nisgilli qəlbində yaşayır.

"O səs anamın səsi..."

Hansı vəzifədə olmasına baxmayaraq, qadın həm anadır, həm övladdır, həm yoldaşdır. Qadın evinin xanımı, həm də bütün işlərin idarə edilməsinə məsuliyyətlə yanaşandır. Ev işləri, ailə qayğıları. Hər işi çalışıram ki, özüm görürəm. Bəzən baxıram ki, iş başımı elə qatıb ki, artıq gecə saat 2-dir.

Özümle tək qaldığım anlar da olur. Mən şair deyiləm, analı günlərimi arzu edəndə, uşaqlığı, məktəb illərini xatırlayanda bu misralar keçir xəyalımdan:

Bir quş olub uçardım, səməllərə süzürdüm,
Yazın gözəl çağında, quşlar cah-cah vuranda
Qarabağda olaydım.
Yazdıgım səhrləri, qoşduğum nəğmələri
Çuxur məhəllədəki göz açdığım o evdə
Dinləmək istəyirdim.
Gecə səssiz, qaralıq, xayallar çox dolayıq,
Səsin gəlmiş heç yerdən...
Qəlbimdən tək səs gəlir,
O səs xayallarımın,
O səs istəklərimin,
O səs anamın...
O səs Qarabağımın səsi...

Şuşa tez-tez yuxularıma girir. Qəribədir ki, burada tanışdığım insanları da Şuşada görürəm. Şuşada olduğum o son günlər isə heç cür unuda bilmərəm. 1991-ci ildə Balakəndən Şuşaya gətdik. Ağdamda atam gəlib bizi qarşıladı. Həmin vaxt vəziyyət çox gərgin idi. Ermənilər yolları kəsib, insanları atəşə tuturdular. Şuşa yoluna çıxanda bizim də maşını atəşə tutdu ermənilər. Qızımın başını oturmağın altına əydim, bədənime üzərini örtürdüm ki, güllə mənə dəysin, ona yox. Çox çətinliklə gəlib çıxdıq Şuşaya. Şuşada qaldığımız on gün müddətində ermənilər hər gün şəhəri atəşə tuturdular. Hər bir mərmirlərin evə düşmək təhlükəsi var idi. Bizim evlə Topxana məşəsi üzbəzdi, meşənin yanındakı kənddən Şuşaya atəş açırdılar.

"Ürəyimdəki o nəğmə..."

Həyatımda musiqinin özünəməxsus yeri var. Üzeyir Hacıbəylinin, Qara Qarayevin simfonik əsərlərinə, Xan Şuşinskiyin, Rəşid Behbudovun səs yazılarına qulaq asmaqdan doymuram, amma piano arxasında axırıncı dəfə nə vaxt oturmadığım yadıma gəlmiş. Baxmayaraq ki, evdə pianom var. Ailə quranda həmin pianonu Şuşadanda çəhiz gətirmişdim. Bəzən sakit vaxtlarımda istəyirəm ki, piano arxasına keçib çalım, amma onda da çox kövrəlirəm, çala bilmərəm. Şuşadakı xatirələrim düşür yadıma.

O günü səbirsizliklə gözləyirəm, bəlkə Şuşaya qayıdaram, bax, onda piano arxasına keçib ürəyimdəki o nəğməni çalaram...

Azərbaycan bu gün regionun ən qüdrətli ölkəsidir. Bugünkü kimi heç zaman Azərbaycan iqtisadi, hərbi, sosial, mədəni sahələrdə güclü olmamışdır. Ölkə rəhbərinin layihələri, təşəbbüsləri, hər sahədə islahatları, ölkəmizin inkişafına və vətəndaşlarımızın həyat şəraitinin yaxşılaşmasına xidmət edir.

Inanırıq ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin qətiyyəti, müdrik, diplomatik gücü sayəsində Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi öz həllini tapacaq, işğal altında olan torpaqlarımız azad olunacaq, üçrəngli müqəddəs bayrağımız Şuşada, Ləcində, Ağdamda, bütün işğal olunan ərazilərdə yenidən dalğalanacaq. Azərbaycan zəfər bayramını qeyd edəcəkdir!

Kövrək, həssasdır qadınlar...
Hadisələrə daha emosional yanaşır, qərar verəndə də o duyğularla hərəkət edirlər...
Bütün hadisələrə ürək güzgüleri ilə baxırlar...
Hansı vəzifədə olmalarına baxmayaraq, müqəddəs anadırlar...
Elə İradə Gülməmmədovanın dünyası da zərifdir, incədir. Amma bircə fərqlə: vəzifə icra edəndə qəti və prinsipial, evinin xanımı olanda, nəvələrinə nəğmə danışanda isə həssas, duyğulu və kövrək...

YasəməN MUSAYEVA,
"Azərbaycan"